

PATRONAT MEDIALNY

miesięcznik

**przedsiębiorca
rolny**

FZPDIWR

ZPDiWR

JAK NAPISAĆ WNIOSEK O PRZEDŁUŻENIE DZIERŻAWY NIERUCHOMOŚCI Z ZASOBU WŁASNOŚCI ROLNEJ SKARBU PAŃSTWA?

PORADNIK

ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE ZNAJDZIESZ ONLINE.

WWW.FEDERACJAROLNA.PL

WWW.PRACODAWCYROLNI.PL

Poradnik to coś więcej niż czysta teoria. Oprócz samego omówienia ogólnych zasad dostępnych na stronie kownr.gov.pl oraz przyjętych przepisów w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zostały tu przedstawione praktyczne porady, a także sugerowane propozycje. Niniejsza publikacja ma charakter wyłącznie informacyjny i nie może być traktowana jako doradztwo. Każde przedłużenie umowy o kolejny okres trwania dzierżawy podlega odrębnej analizie. Mogą na nią wpływać również inne czynniki, które wymagają indywidualnego toku przygotowania wniosku. Nie zostały one uwzględnione w tym opisie.

SŁOWO WSTĘPNE

SZANOWNI PAŃSTWO,

zbliża się okres zakończenia umów zawieranych na początku lat 90-tych. Wiemy jak wiele one znaczą dla środowiska rolniczego, gospodarczego i społecznego. Obecnie nie ma wypracowanych form oceny dzierżaw, ich roli w środowisku, sposobu i warunków ich przedłużania. **W latach 2022-2024 będą się kończyć umowy dzierżawy dużych gospodarstw. Przekonujemy dyrekcję KOWR, że trzeba się do tego przygotować, by nie zmniejszać potencjału produkcyjnego tych dobrych, towarowych firm, nie zwalniać ludzi i znaleźć kompromis, czyli przeznaczyć część gruntów dla rojujących średnich gospodarstw, ale jednocześnie dać możliwość kontynuacji gospodarowania dzierżawcom.**

Struktura obszarowa w Polsce jest zła w porównaniu z innymi podobnymi krajami Unii Europejskiej. Wielu ekspertów przestrzega, że likwidacja dużych towarowych gospodarstw powstałych na gruntach Skarbu Państwa doprowadzi do widocznych zmian w strukturze agrarnej i osłabienia konkurencyjności rolnictwa. **Uważamy, że w Polsce jest miejsce zarówno dla dużych jak i małych gospodarstw.**

Z inicjatywy Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych oraz Związku Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych w Bydgoszczy **powstał Poradnik dla dzierżawców „Jak napisać wniosek o przedłużenie dzierżawy nieruchomości z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa”**. Z całą pewnością pomoże on Państwu w przygotowaniu profesjonalnego wniosku, ponieważ oprócz omówienia obowiązujących obecnie przepisów i zasad zawartych w zarządzeniach KOWR, zawiera on także praktyczne porady, które pozwolą wzmocnić argumentację dzierżawcy.

MARIUSZ OLEJNIK

p.o. Prezesa Zarządu

Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych

SŁOWO WSTĘPNE

SZANOWNI PAŃSTWO,

w Polsce potencjał produkcji rolnej jest bardzo duży. Gospodarstwa każdego rodzaju są tu mile widziane. Ważne, by niezbędnym zmianom strukturalnym nadać właściwe tempo i charakter. Tego powinniśmy oczekiwać od polskiej polityki rolnej.

Struktura obszarowa rolnictwa w Polsce wymaga poprawy. W porównaniu z rozwiniętym rolnictwem krajów Unii Europejskiej wypadamy słabo. W efekcie konkurencyjność polskich gospodarstw na tle innych krajów – mimo relatywnie znaczących zasobów użytków rolnych – jest niska.

Obawiamy się, że w najbliższych latach ten problem będzie narastał. Władza i instytucje państwowe realizują **działania prowadzące do likwidacji gospodarstw rolnych dzierżawiących grunty z Zasobów Własności Rolnej Skarbu Państwa. Jest to sprzeczne z interesem ekonomicznym i społecznym kraju.**

Skoro, w obecnym stanie prawnym, można powstrzymać działania prowadzone przeciwko dzierżawcom, Zarząd Związku Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych podkreśla, że **należy chronić gospodarstwa dzierżawców**. To one odgrywają znaczącą rolę w zaopatrywaniu kraju w produkty rolno-spożywcze, zapewniając bezpieczeństwo żywnościowe oraz pełniąc funkcję integratora. Dzięki temu mniejsze gospodarstwa zyskują dostęp do wiedzy, technologii, kapitału i rynków zbytu. To właśnie ta grupa gospodarstw decyduje o konkurencyjności polskiego rolnictwa. Nie można o tym zapominać.

Jeśli prowadzisz gospodarstwo rolne i kończy Ci się dzierżawa nieruchomości z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa możesz przekonać Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa do przedłużenia umowy dzierżawy. Wystarczy dobrze przygotowany wniosek. W poradniku znajdziesz rzetelnie przygotowane treści i solidnie opracowane tematy. Podpowiadamy, na co warto zwrócić uwagę, tworząc tego rodzaju dokument.

ROMAN WIATROWSKI

Prezes Zarządu

Związku Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych

SPIS TREŚCI

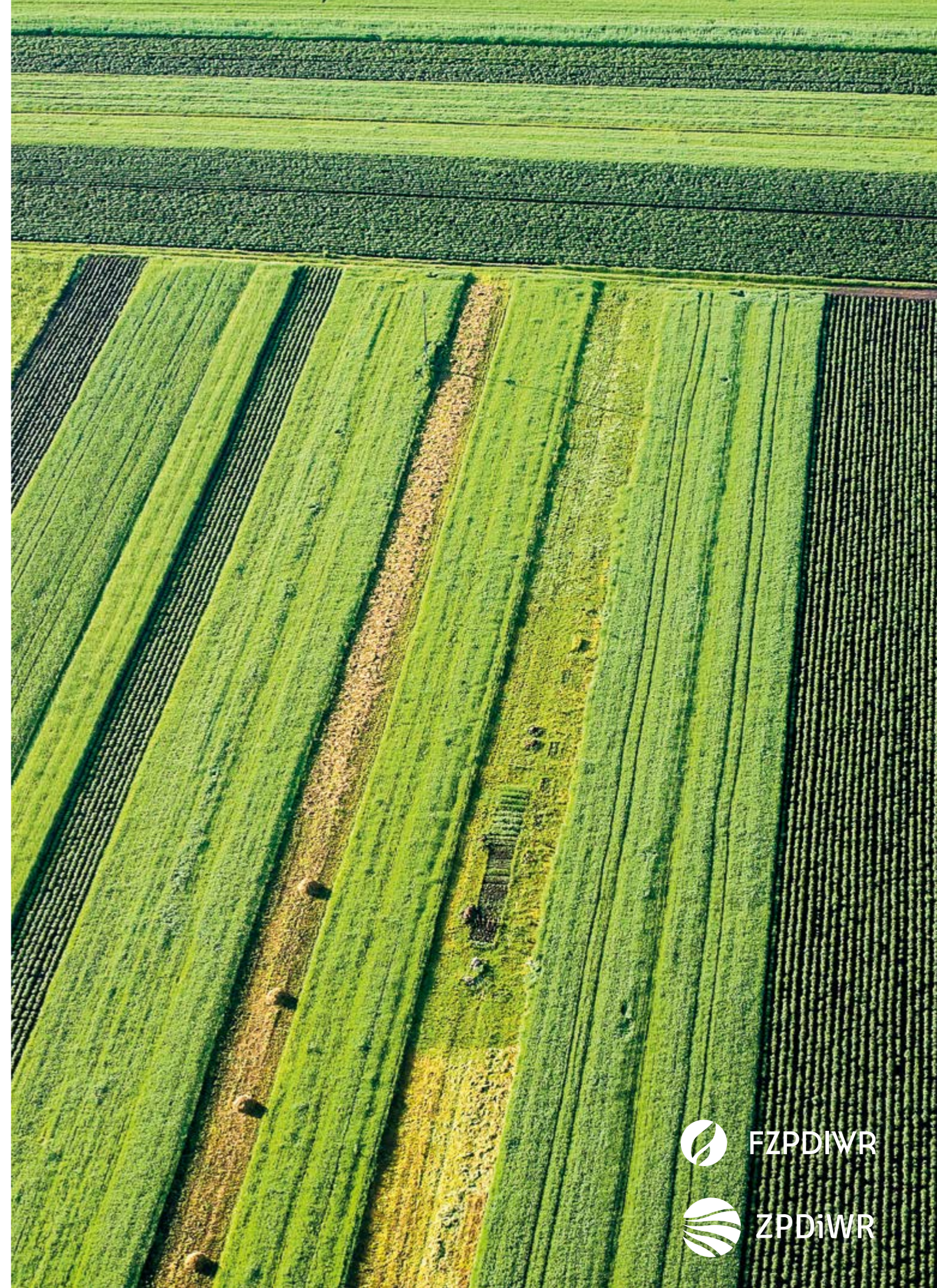
Przedłużenie okresu dzierżawy – zasady ogólne	9
Niezbędne informacje, które należy przygotować do napisania wniosku	
- przykłady.....	19
Okres obowiązywania obecnej umowy dzierżawy użytków rolnych.....	19
Zakres obowiązywania obecnej umowy dzierżawy użytków rolnych	19
Treść wniosku – uzasadnienie prośby. Na co należy zwrócić uwagę.....	20
Ilość wyłączonych użytków rolnych	20
Produkcja zwierzęca	21
Poniesione inwestycje	22
Posiadane zobowiązania – kredyty, leasingi.....	24
Planowane inwestycje	25
Poziom zatrudnienia. Plany zwiększenia zatrudnienia	26
Szkolenia i rozwój pracowników	27
Rozliczenia z kontraktów i umów długoterminowych	28
Regulacja zobowiązań publicznoprawnych	29
Otrzymane nagrody i wyróżnienia oraz prowadzone badania	30
Inne ważne przesłanki uzasadniające przedłużenie umowy dzierżawy	30
Załączniki – pisma popierające, rekomendacje, certyfikaty.....	31
Jak napisać wniosek o przedłużenie umowy dzierżawy? Zasady pisowni ...	33
Wzór wniosku – przykład	39

PRZEDŁUŻENIE UMOWY DZIERŻAWY

Każdorazowe przedłużenie umowy dzierżawy podlega analizie, w szczególności pod względem zasadności jej kontynuowania w dotychczasowym lub zmienionym kształcie, w którym dzierżawca powinien wykazać:

- prawidłowość wywiązywania się z zobowiązań wynikających z umowy dzierżawy, w tym m.in. prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej na dzierżawionej nieruchomości;
- potencjał produkcyjny, który jest uzależniony od dzierżawionych gruntów, czyli dostosowany do konkretnej ilości hektarów.

PRZEDŁUŻENIE OKRESU DZIERŻAWY – ZASADY OGÓLNE

W przypadku gdy ogłoszenie przetargu nie zawiera zapisu informującego o tym, że umowa nie będzie wydłużona, lub jeżeli umowa dzierżawy podlegała wyłączeniu z niej 30% powierzchni użytków rolnych w myśl art. 4 i 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.2011.233.1382), a dzierżawca wyraził zgodę na wprowadzenie zmian do umowy w tym zakresie – **wydłużenie okresu dzierżawy może nastąpić na ogólnie obowiązujących zasadach.**

Możliwość przedłużenia umowy dzierżawy z dotychczasowym dzierżawcą **wynika z przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U.2019.817 j.t. z późn. zm.)**, bez stosowania procedury przetargowej. Zgodnie z art. 39 tej ustawy przetargu nie stosuje się m.in., jeżeli **dotychczasowy dzierżawca złożył Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa** (zwanemu dalej „Krajowym Ośrodkiem”) **oświadczenie o zamiarze dalszego dzierżawienia** nieruchomości na nowych warunkach uzgodnionych z Krajowym Ośrodkiem. Ważne, że czynsz nie może być niższy niż dotychczasowy.

Dla **skutecznego przedłużenia umowy dzierżawy** w trybie bezprzetargowym konieczne jest, aby dzierżawca **złożył Krajowemu Ośrodkowi oświadczenie o zamiarze dalszego dzierżawienia nieruchomości, najpóźniej na trzy miesiące przed zakończeniem dotychczasowej umowy dzierżawy** (o dotrzymaniu 3-miesięcznego terminu powinna decydować data wpływu do Krajowego Ośrodka).

Rekomendujemy złożenie wniosku około 15 miesięcy przed zakończeniem umowy dzierżawy. Wprowadzony zapis w **Zarządzeniu nr 105/2020/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w sprawie wykonywania umowy dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z dnia 20 lipca 2020 r.** przywołany poniżej:

„W przypadku podjęcia decyzji przez kierującego jednostką terenową KOWR o niewydłużeniu umowy dzierżawy – na 12 miesięcy przed terminem wygaśnięcia umowy KOWR informuje pisemnie dzierżawcę o terminie rozwiązania umowy dzierżawy (ewentualnie o zbliżającym się

terminie jej wygaśnięcia i że nie zostanie ona wydłużona) oraz wskazuje termin wydania dzierżawionych nieruchomości, uwzględniający terminy agrotechniczne.”

obliguje oddziały terenowe KOWR do **poinformowania dzierżawcy o niewydłużeniu umowy dzierżawy na 12 miesięcy przed jej wygaśnięciem** z wskazaniem terminu jej wydania. Wcześniejsze złożenie wniosku może zapobiec rozpoczętej procedurze przeznaczenia przedmiotu dzierżawy na powiększenie gospodarstw rodzinnych i jednocześnie może dać przewagę negocjacyjną.

Krajowy Ośrodek, **w ciągu miesiąca** od złożenia przez dzierżawcę oświadczenia, **ma obowiązek przedstawienia dzierżawcy warunków dalszej dzierżawy** (tj. co do przedmiotu dzierżawy, wysokości czynszu, okresu dzierżawy). Strony umowy mają czas na ich **akceptację** lub **ewentualne podjęcie negocjacji** do końca obowiązywania umowy dzierżawy. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia przez strony umowy co do warunków dalszej dzierżawy w okresie jej trwania – **umowa wygasa**.

Rekomendujemy spotkanie z Dyrektorem Oddziału Terenowego Krajowego Ośrodka w celu uzupełnienia oraz omówienia prośby zawartej we wniosku.

Warunkiem przedłużenia umowy są w szczególności:

- złożenie przez dzierżawcę oświadczenia o zamiarze dalszego dzierżawienia nieruchomości, najpóźniej na 3 miesiące przed zakończeniem umowy dzierżawy (art. 39 ust. 4 pkt 1 ustawy),

Rekomendujemy złożenie wniosku około 15 miesięcy przed zakończeniem umowy dzierżawy.

- prawidłowość wywiązywania się dzierżawcy z zobowiązań wynikających z umowy dzierżawy (w tym prowadzenia przez dzierżawcę racjonalnej gospodarki rolnej na dzierżawionej nieruchomości),

- wywiązywanie się dzierżawcy zarówno z zobowiązań finansowych wobec Ośrodka, jak i z innych zobowiązań związanych z przedmiotem dzierżawy,
- wiarygodność finansowa dzierżawcy,
- zabezpieczenie należności Krajowego Ośrodka.

Każda umowa **podlegać powinna odrębnej analizie**, w szczególności **pod względem zasadności jej kontynuowania** w dotychczasowym lub zmienionym kształcie, a także w kwestii oceny wysokości czynszu. Istotne warunki dalszej dzierżawy powinny być oparte na ustaleniach z przeprowadzonej kontroli dzierżawionej nieruchomości. Nie oznacza to, że na wniosek dzierżawcy Krajowy Ośrodek automatycznie powinien przedłużać umowę w każdym przypadku. Wzięcie pod uwagę innych aspektów, wiążących się z wykonywaniem danej umowy dzierżawy, również jest zasadne. Zgodnie z obowiązującymi wytycznymi **nie powinno przedłużać się umowy z osobami niewiarygodnymi finansowo**. Sytuacja, w której prolongowany byłby okres obowiązywania umowy kwalifikującej się do szybkiego rozwiązania, także nie powinna mieć miejsca. Nawet na wniosek dzierżawcy ubiegającego się lub zamierzającego ubiegać się o dofinansowanie. O ile powodami rozwiązania umowy są przyczyny leżące bezwzględnie po stronie dzierżawcy. Wnioski zgłaszane do Krajowego Ośrodka, jeżeli takie przesłanki nie zachodzą, rozpatrywane są zgodnie z obowiązującą w tym zakresie procedurą.

W myśl zasad stosowanych w Krajowym Ośrodku **umowy dzierżawy, których termin wygaśnięcia jest dłuższy niż 1 rok, nie są przedłużane**. Jeśli jednak z analizy wniosku dzierżawcy wynika, że wcześniejsze przedłużenie umowy jest niezbędne i **uzasadnione gospodarczo** czy też ze względu na zamiar kontynuowania lub przystąpienia do realizacji programów pomocowych współfinansowanych lub finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – tego rodzaju argumenty są brane pod uwagę.

Rekomendujemy złożenie wniosku około 15 miesięcy przed zakończeniem umowy dzierżawy ze względu na proces administracyjny, który od momentu założenia wniosku do podpisania umowy trwa kilka miesięcy.

Obecnie obowiązujące zasady (określone w Zarządzeniu nr 105/2020/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w sprawie wykonywania umowy dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z dnia 20 lipca 2020 r.) dopuszczają możliwość wydłużania umów dzierżaw na okres (z uwzględnieniem okresu pozostającego do wygaśnięcia umowy):

- **od 5 do 15 lat** – jeżeli dzierżawcą nieruchomości jest osoba prowadząca gospodarstwo rodzinne w rozumieniu przepisów o kształtowaniu ustroju rolnego albo osoba niemająca więcej niż 40 lat, jeśli nie spełnia wyłącznie wymogu dotyczącego 5-letniego osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego,
- **od 5 do 8 lat** – jeżeli dzierżawcą nieruchomości nie jest osoba prowadząca gospodarstwo rodzinne w rozumieniu przepisów o kształtowaniu ustroju rolnego. W odniesieniu do takich umów KOWR – przed przedstawieniem warunków dalszej dzierżawy – powinien dokonać analizy pod względem ewentualnego zapotrzebowania na grunty, zgłaszanego przez okolicznych rolników, oraz aktualnej sytuacji dzierżawcy (np. profilu prowadzonej produkcji rolniczej, udziału w programach finansowanych albo współfinansowanych ze środków pomocowych, dla których wymagany jest okres „związania celem”, poziomu zatrudnienia, nakładów poniesionych w ramach prowadzonej działalności rolniczej). Ustalenia te powinny stanowić kryterium ewentualnego wyłączenia z umowy gruntów w chwili wydłużenia okresu dzierżawy czy też zamieszczenia w umowie takiego zastrzeżenia, które umożliwiłoby wyłączenie w przyszłości gruntów w zależności od zgłaszanego zapotrzebowania. Jeżeli w momencie określania warunków dalszej dzierżawy istnieje znaczne zapotrzebowanie na grunty ze strony rolników indywidualnych zamieszkujących gminę, w której położone są grunty objęte umową dzierżawy, lub gminę graniczącą z tą gminą, jednak z uzasadnionych względów np. gospodarczych, społecznych, formalno-prawnych nieprzedłużenie okresu trwania umowy dzierżawy lub zmniejszenie przedmiotu dzierżawy wywołałoby negatywne skutki – KOWR powinien zaproponować dzierżawcy krótszy okres dzierżawy albo wskazać późniejszy termin wyłączenia gruntów. Pozwoliłoby to na przeprowadzenie racjonalnej restrukturyzacji dzierżawionej nieruchomości, a dzierżawcy – na podjęcie działań mających na celu zmianę profilu lub ograniczenie prowadzonej działalności rolniczej.

Wydłużanie umów na wskazane wyżej okresy stanowi – dla Krajowego Ośrodka –generalną zasadę przy rozpatrywaniu wniosków dzierżawców. Mając na uwadze specyfikę działalności rolniczej i szereg występujących uwarunkowań formalno-prawnych, gospodarczych i organizacyjnych (np. profil prowadzonej produkcji rolniczej, nakłady poniesione w ramach prowadzonej działalności rolniczej) – wydłużenie umowy na ww. okres może być niewystarczające. Dlatego też, w uzasadnionych przypadkach, za uprzednią **zgoda Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa wydłużenie umowy może nastąpić na dłuższy okres.**

Dotychczasowa praktyka wykazała, że może to mieć miejsce w szczególności, gdy:

- **dzierżawca poniósł znaczne nakłady finansowe** w ramach prowadzonej działalności rolniczej czy też nabył znaczną część dzierżawionej nieruchomości, w tym także ośrodek gospodarczy, z rozłożeniem zapłaty ceny sprzedaży na raty lub z wykorzystaniem środków pochodzących z kredytu, natomiast przedłużenie umowy dzierżawy, ze względu na poniesione koszty, jest niezbędne do zachowania stabilności gospodarowania oraz płynności finansowej gospodarstwa,
- przedmiotem dzierżawy są **nieruchomości stawowe** lub też grunty, na których znajdują się **plantacje kultur wieloletnich**,
- jest to niezbędne do **przyznania dzierżawcy pomocy finansowej współfinansowanej lub finansowanej ze środków pomocowych**, innych niż te, które wymagają określonego terminu trwania umowy dzierżawy,
- przemawiają za tym względy społeczno-gospodarcze (np. **wysokość zatrudnienia, profil produkcji**).

NIEZBĘDNE INFORMACJE, KTÓRE NALEŻY PRZYGOTOWAĆ DO NAPISANIA WNIOSKU – PRZYKŁADY

Okres obowiązywania obecnej umowy dzierżawy użytków rolnych

Na początku należy zweryfikować okres trwającej umowy dzierżawy. Do kolejnych punktów – przygotowujących do napisania wniosku o przedłużenie umowy dzierżawy – należy przejść, jeśli jej czas zakończenia jest krótszy niż 15 miesięcy.

Przygotowanie merytorycznego wniosku tego rodzaju zajmuje około miesiąca. Wynika to z konieczności opracowania ekspertyzy oceny sytuacji gospodarstwa rolnego oraz pozyskania pism popierających od lokalnej społeczności i władzy.

Zakres obowiązywania obecnej umowy dzierżawy użytków rolnych

W pierwszym akapicie należy zaznaczyć, czego dotyczy prośba. By to zrobić, dzierżawca powinien przygotować następujące informacje:

- liczbę ha, o które właściciel gospodarstwa rolnego zwraca się z prośbą o przedłużenie umowy dzierżawy;
- nazwę miejscowości, gminy, w której położone są działki, o które właściciel gospodarstwa rolnego zwraca się z prośbą o przedłużenie umowy dzierżawy;
- dokładną datę, do której właściciel gospodarstwa rolnego chce przedłużyć umowę dzierżawy.

Warto pamiętać, że wniosek to forma wypowiedzi, której celem jest wyrażenie prośby lub propozycji.

PRZYKŁAD

- 1 Mając na uwadze wygaśnięcie umowy dzierżawy nieruchomości rolnej Skarbu Państwa w Łąkach Dolnych z dnia 20 września 2002 r., o powierzchni 222,4321 ha, zwracamy się z prośbą o przedłużenie okresu trwania umowy do września 2029 r.
- 2 Zważywszy na kończącej się umowę dzierżawy z dnia 31 października 1998 r. nieruchomości rolnej Skarbu Państwa we Wsi Dolnej o łącznej powierzchni 333,1234 ha, Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. zwraca się z prośbą o przedłużenie okresu trwania umowy do października 2029 r.

Treść wniosku – uzasadnienie prośby. Na co należy zwrócić uwagę

Ilość wyłączonych użytków rolnych

Należy podkreślić wywiązanie się dzierżawcy z obowiązku wynikającego z wyłączenia 30% powierzchni użytków rolnych w myśl art. 4 i 5 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U.2011.233.1382), który jest obligatoryjnym warunkiem przedłużenia umowy dzierżawy na ogólnie obowiązujących zasadach.

Powinno się podkreślić również wszystkie inne wyłączenia, które wpłynęły na obecną liczbę posiadanych hektarów oraz przyczyniły się do zmiany potencjału całego gospodarstwa rolnego.

PRZYKŁAD

- 1 Prośbę swą motywujemy faktem, że w myśl art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi

Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 233, poz. 1382) Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. zobowiązane było w terminie 3 miesięcy od otrzymania zawiadomienia do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu propozycji ANR. W ramach zawartej umowy dzierżawy wyłączyliśmy:

- 150,3333 ha – 31.10.2013 r.;
- 80,4444 ha – 24.11.2014 r.

Łącznie wyłączyliśmy już 230,7777 ha, co znacznie wpłynęło na wskaźnik rentowności gospodarstwa rolnego.

- 2 Prośbę swą motywujemy faktem, że w ramach zawartej umowy dzierżawy od 1998 r. wyłączyliśmy:
 - gm. Wierzby Wysokie, obręb Korowo – 33,1234 ha;
 - gm. Wierzby Wysokie, obręb Korowo – 88,1234 ha;
 - gm. Wierzby Wysokie, obręb Listkowo – 55,1234 ha;
 - gm. Wierzby Wysokie, obręb Listkowo – 155,1234 ha;**Łącznie wyłączyliśmy już 331,5 ha**, co w sposób znaczny ograniczyło prowadzenie działalności rolniczej.

Produkcja zwierzęca

Krajowy Ośrodek, co do zasady, proponuje dłuższe okresy dzierżawy oraz mniejszą liczbę wyłączania gruntów z przedmiotu dzierżawy, biorąc odpowiedzialność za szkody wyrządzone dzierżawcom, np. z tytułu utraty dochodów z uwagi na konieczność ograniczenia produkcji zwierzęcej i poniesionych na nią nakładów. Dlatego we wniosku o przedłużenie umowy dzierżawy, w sposób szczególny, należy podkreślić wielkość produkcji zwierzęcej wraz z poniesionymi w związku z nimi nakładami.

PRZYKŁAD

- 1 Rozmiar produkcji hodowlanej w Gospodarstwie Rolnym Sp. z o.o. na dzień 31.04.2021 r. **wynosi 555 szt., w tym 333 krowy mleczne**. Tak liczne stado wymagało dużego nakładu inwestycyjnego oraz stanowi dorobek wieloletniej

pracy hodowlanej. Dlatego kluczową kwestią dla naszego gospodarstwa jest możliwość stabilnego korzystania z dzierżawionych gruntów z ZWRSP, do których mamy dostosowaną wielkość produkcji zwierzęcej.

- 2 Podstawowym kierunkiem rozwoju Gospodarstwa Rolnego Sp. z o.o. jest produkcja mleka. Gospodarstwo posiada ok. 600 szt. krów. Warunkiem utrzymania produkcji oraz wykorzystania potencjału zmodernizowanej obory jest przedłużenie przedmiotu dzierżawy. Utrzymanie obecnej liczby ha ma na celu wyżywienie zwierząt z zachowaniem racjonalnego zmianowania roślin. Zmniejszenie powierzchni użytkowanej ziemi nie tylko skutkowałoby nieosiągnięciem planowanej produkcji, lecz także naraziłoby gospodarstwo rolne na straty ekonomiczne.

Poniesione inwestycje

Dotychczasowa praktyka wykazała, że dzierżawcom, którzy ponieśli znaczne nakłady finansowe w ramach prowadzonej działalności rolniczej oraz dbają o żyzność gleby, umowy przedłużane są na dłuższe okresy. Logiczne argumenty, poparte jasnymi wyliczeniami, są kluczowymi aspektami dla dykcji Krajowego Ośrodka przy rozpatrywaniu i ocenie wniosku o przedłużenie umowy dzierżawy. A od ich decyzji zależy, na jakich zasadach lub czy w ogóle zostanie przedłużona umowa dzierżawy.

W związku ze zużywaniem się składników majątkowych stopniowo spada ich wartość, co znajduje swoje odzwierciedlenie w kosztach gospodarstwa rolnego. We wniosku dzierżawca powinien udowodnić, że poczynione inwestycje były dostosowane do obecnej produkcji rolnej i uwzględniały przedmiot dzierżawy.

PRZYKŁAD

- 1 Prośbę swą motywuję faktem, że w związku z prowadzoną na dzierżawionych gruntach produkcją gospodarstwo rolne dokonało w ostatnich latach szeregu kosztownych inwestycji mających na celu podniesienie jakości technicznej posiadanego parku maszynowego. Poczynione inwestycje w kwocie 1 789 999,00 zł zakładały, iż dzierżawione użytki rolne nie będą podlegały zmniejszeniom. W załączniku

przedstawiamy inwestycje zrealizowane w trzech ostatnich latach – **Załącznik nr 1. Inwestycje zrealizowane w latach 2019–2021.**

Dodatkowo gospodarstwo dba nie tylko o budynki gospodarcze, lecz także o budynek pałacu o powierzchni 800 m², które wymagają dużych nakładów finansowych zarówno ze względu na chęć przywrócenia pierwotnego stanu, jak i ze względu na potrzebę zapobiegania dalszej dewastacji. Spółka prowadzi, w miarę możliwości, prace remontowe oraz konserwacyjne, które kosztują kilkadziesiąt tysięcy rocznie.

- 2 Warto nadmienić, iż w związku z prowadzoną na dzierżawionych gruntach produkcją warzyw Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. w ostatnich dwóch latach dokonało szeregu kosztownych inwestycji mających na celu podniesienie jakości technicznej posiadanego parku maszynowego oraz jakości pracy zatrudnionych pracowników. Łączny koszt: 933 333,21 zł – **Załącznik nr 2. Plan amortyzacji środków trwałych.** Poczynione inwestycje były niezbędne do zapewnienia produkcji rolnej i hodowli zwierząt. Ponadto gospodarstwo rolne wyremontowało i odnowiło 5 budynków oraz utwardziło kostką brukową powierzchnie gospodarstwa rolnego. Koszt całej inwestycji to: 1 250 345,00 zł – **Załącznik nr 3. Kosztorys remontu.**
- 3 O rozwoju Gospodarstwa Rolnego Sp. z o.o. świadczą najlepiej zrealizowane inwestycje. W latach 2016–2021 wartość zrealizowanych inwestycji wyniosła 2 444 444,00 zł. Były to głównie inwestycje związane z produkcją mleka, tj. modernizacja budynków inwentarskich wraz z wyposażeniem w halę udojową. Wartość tych działań wyniosła 1 222 222,00 zł, co stanowi 50% wszystkich zrealizowanych inwestycji. Projekty te pozwoliły zwiększyć stado krów oraz osiągnąć wzrost wydajności mleka od krowy. Pozostałe inwestycje to zakup maszyn rolniczych. W załącznikach do wniosku przedstawiamy faktury i dokumenty potwierdzające inwestycje zrealizowane w ostatnich latach.

Posiadane zobowiązania – kredyty, leasingi

W przypadku posiadania kredytów i leasingów przekraczających okres przedmiotu dzierżawy we wniosku powinno się udowodnić, że liczba posiadanych ha (w ramach zawartej umowy dzierżawy) w znaczny sposób warunkuje możliwość regulacji zobowiązań. Z kolei zaciągane wcześniej zobowiązania były uмотywowane sytuacją rynkową. Wymagały rozłożenia spłaty środków trwałych w dłuższej perspektywie czasowej, przekraczającej przedmiot obecnej umowy dzierżawy.

PRZYKŁAD

Prośbę swą motywuję faktem, że Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. posiada:

- umowę leasingu na kombajn zawartą w sierpniu 2019 r., która kończy się w sierpniu 2029 r. – **rata miesięczna w wysokości 12 000,12 zł;**
- umowę pożyczki na agregat uprawowo-siewny zawartą w listopadzie 2020 r., która kończy się w listopadzie 2027 r. – rata kwartalna w wysokości 13 000,30 zł;
- umowę leasingu na ciągnik zawartą w marcu 2019 r., która kończy się w marcu 2029 r. – **rata roczna w wysokości 110 000,00 zł.**

Przedłużenie umowy dzierżawy w obecnym kształcie do 2029 r., ze względu na poniesione koszty, jest niezbędne do zachowania stabilności gospodarowania oraz płynności finansowej gospodarstwa.

PRZYKŁAD

Zmuszony jestem wnioskować o możliwość kontynuacji całej umowy dzierżawy celem utrzymania płynności finansowej, zachowania ciągłości produkcji w biegu oraz możliwości spłaty pożyczek i leasingów, które przedstawiam w załączeniu – **Załącznik nr 4. Kredyty i leasingi.**

Planowane inwestycje

Z punktu widzenia ekonomicznego, stabilności gospodarowania oraz wymogów stawianych w ramach różnych programów, np. Europejskiego Zielonego Ładu, rolnicy – ze względu na konieczność zmiany mentalności w podejściu do agrotechniki i edukacji biologii gleby – będą musieli inwestować. Przy racjonalnym gospodarowaniu takie działania można podjąć tylko na wieloletnich dzierżawach lub wykupionych gruntach.

PRZYKŁAD

- 1** Dalszy rozwój naszego gospodarstwa oraz stabilność gospodarowania wymagają kolejnych inwestycji, bez których nie może być mowy o postępie technologicznym. Z kolei inwestycje wymagają dużych nakładów finansowych cechujących się długim okresem zwrotu – **Załącznik nr 5. Planowane inwestycje.** Dlatego warunkiem koniecznym zapewnienia rozwoju jest poczucie trwałości umowy dzierżawy do 2030 r., o które wnioskujemy.
- 2** W warunkach dużej konkurencji i rosnących wymagań rynkowych znaczącą rolę odgrywają organizacja pracy i zarządzanie gospodarstwem rolnym. Dlatego zwracam się z prośbą do Pana Dyrektora o przychylenie się do wyżej wymienionych warunków, ponieważ prowadzenie działalności rolniczej chcemy – w gospodarstwie rolnym – oprzeć na długoterminowych planach, dających możliwość stabilnego i racjonalnego gospodarowania. Przyszłe zamierzenie dotyczy głównie inwestycji w sprzęt rolniczy oraz zwiększenia produkcji mleka. Spółka – do tychczas – ze względu na kończącą się umowę dzierżawy korzystała z usług zewnętrznych. Własny sprzęt uniezależni wykonywanie prac od dostępności usług zewnętrznych. Całkowita wartość planowanych inwestycji wynosi 2 555 50,00 zł, a czas amortyzacji został zaplanowany na 8 lat – **Załącznik nr 5. Planowane inwestycje.** Warunkiem obligatoryjnym rozpoczęcia inwestycji zgodnie z planem inwestycji jest przedłużenie przedmiotu dzierżawy do 2029 r.

Poziom zatrudnienia. Plany zwiększenia zatrudnienia

Ochrona miejsc pracy jest priorytetem polskiego rządu, dlatego zarówno utrzymanie, jak i wielkość zatrudnienia mogą być argumentami warunkującymi przedłużenie umowy dzierżawy.

PRZYKŁAD

- 1** W Gospodarstwie Rolnym Sp. z o.o. zatrudniamy 25 pracowników na pełen etat na umowę o pracę, 25 pracowników sezonowych, a przy samych zbiorach ogórków i pomidorów doraźnie nawet do 200 osób. Utrzymanie zatrudnienia na podanym poziomie jest uwarunkowane posiadaną dzierżawą, która stanowi aż 96% gruntów gospodarstwa ogrodniczego (400,4444 ha – dzierżawione, 20,2222 ha – własnościowe).
- 2** W Gospodarstwie Rolnym Sp. z o.o. zatrudniamy 35 osób na pełen etat, na umowę o pracę, na czas nieokreślony. Utrzymanie zatrudnienia na podanym poziomie jest uwarunkowane posiadaną dzierżawą, która stanowi aż 100% gruntów gospodarstwa rolnego. Z przedstawionych danych – **Załącznik nr 6. Wykaz pracowników** – wynika, że w okresie do 2029 r. aż 9 z nich znajdzie się w wieku przedemerytalnym, dlatego przedłużenie okresu dzierżawy na 8 lat pozwoliłoby pracownikom gospodarstwa rolnego uzyskać prawa do emerytury, a nam – stabilne gospodarowanie. Należy również wziąć pod uwagę fakt, że Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. to gospodarstwo popeeerowskie ze wszystkimi skutkami wynikającymi z przekształceń własnościowych, mających miejsce w Polsce w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Liczę, że Krajowy Ośrodek, planując zmiany użytkowania gruntów, weźmie pod uwagę nie tylko prowadzenie działalności rolniczej, lecz także łagodzenie napięć społecznych w tym środowisku.

Rekomendujemy również, jeśli takowe istnieją, opisanie planów zwiększenia zatrudnienia w ciągu najbliższego czasu.

Szkolenia i rozwój pracowników

Wizerunek skutecznego właściciela czy zarządcy jest uwarunkowany wieloma czynnikami. Kluczowy jest rozwój pracowników. Przemawiają za tym względy społeczno-gospodarcze. We wniosku warto zaprezentować, jakie znaczenie dla lokalnej społeczności ma działalność gospodarstwa rolnego.

PRZYKŁAD

W Gospodarstwie Rolnym Sp. z o.o. we Wsi Małej zatrudniamy 10 pracowników na pełen etat, na umowę o pracę, na czas nieokreślony. Należy zwrócić uwagę na nakłady pracy, które kształtują się w gospodarstwie rolnym na poziomie około 2 osób pełnozatrudnionych na 100 ha UR (w Polsce wynoszą średnio: w gospodarstwie towarowym około 8,5 osób pełnozatrudnionych na 100 ha UR, a w gospodarstwach małych około 15 osób/100 ha UR). Małe nakłady świadczą nie tylko o wdrożeniu innowacyjnych i kosztownych inwestycji mających na celu podniesienie jakości technicznej posiadanego parku maszynowego, ale również o zrealizowanych szkoleniach pracowników w zakresie produkcji roślin i hodowli zwierząt – **Załącznik nr 7. Zrealizowane szkolenia**.

Rozliczenia z kontraktów i umów długoterminowych

Umowy dotyczące wyspecjalizowanej produkcji rolnej ze względu na poniesione koszty inwestycji charakteryzują się podjęciem względnie długiego okresu współpracy, który często przekracza okres umowy dzierżawionych gruntów. Jeśli umowa długoterminowa ma pełnić funkcję zewnętrzną, czyli ma być dokumentem wpływającym na przedłużenie umowy dzierżawy, należy dołożyć wszelkich starań, by Krajowy Ośrodek nie miał żadnych wątpliwości, że przedłużenie umowy dzierżawy warunkuje działalność gospodarstwa rolnego na rynku.

PRZYKŁAD

- 1** Wniosek o przedłużenie okresu trwania dzierżawy motywujemy zawartą ramową umową wieloletnią z firmą Przetwórstwo Polskie Sp. z o.o. na wyprodukowanie i do

starczenie przez Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. w kolejnych, następujących po sobie sezonach (od 2020/2021 do 2031/32) pomidora i ogórka. Obligatoryjnym warunkiem kontynuowania ramowej umowy wieloletniej jest przedłużenie umowy dzierżawy nieruchomości rolnych Skarbu Państwa. Konieczność zawarcia umowy wieloletniej wynikała z działań obejmujących planowanie strategiczne, formę i kierunek współpracy obu partnerów oraz z bardzo trudnego technologiczno-środowiskowego uwarunkowania produkcji pomidora i ogórka w Polsce.

- 2 W związku z prowadzoną na dzierżawionych gruntach produkcją rolną chcielibyśmy podkreślić prawidłowość wywiązywania się z zobowiązań wynikających z umowy dzierżawy, tj. realizacji norm dobrej kultury rolnej, zgodnej z ochroną środowiska oraz wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz dbania o żyzność gleb – **Załącznik nr 8. List intencyjny dotyczący współpracy w ramach odbioru obornika i gnojownicy.**

Regulacja zobowiązań publicznoprawnych

Należy pamiętać, że zobowiązania publicznoprawne są warunkiem obligatoryjnym przy możliwości wydzierżawiania ziemi z Zasobu Własności Skarbu Państwa. Opóźnienia w płatnościach czynszu podważają wiarygodność dzierżawcy i mogą skutkować brakiem przedłużenia umowy dzierżawy w kolejnych okresach.

PRZYKŁAD

- 1 Pragnę poinformować, że gospodarstwo rolne wszystkie zobowiązania wobec Krajowego Ośrodka (wcześniej ANR) oraz zobowiązania publicznoprawne reguluje terminowo. Jest to dla mnie fundamentem uczciwego gospodarowania.
- 2 Deklaruję, że Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. wszystkie zobowiązania wobec Krajowego Ośrodka (wcześniej ANR) stara się regulować terminowo, co świadczy o fundamencie

uczciwego gospodarowania. Z kolei odroczone terminy płatności (które zostały uregulowane wraz z odsetkami) spowodowane były wystąpieniem suszy rolniczej (przez trzy lata z rzędu) w okresie wiosenno-letnim na polach uprawnych, których efektem było obniżenie plonów do 70% oraz pogorszenie jakości plonów, tj. rzepaku, pszenicy, kukurydzy.

Otrzymane nagrody i wyróżnienia oraz prowadzone badania

Wyróżnienia oraz nagrody potwierdzają wiarygodność i potencjał produkcyjny gospodarstwa rolnego. We wniosku warto, jako jeden z argumentów, podać, jak działania tego rodzaju wpływają na funkcjonowanie zarówno samego gospodarstwa rolnego, jak i całego sektora rolno-spożywczego, a także lokalnej społeczności.

PRZYKŁAD

Produkcję prowadzę z poszanowaniem środowiska oraz na podstawie specjalistycznej wiedzy i wieloletniego doświadczenia. Liczne wyróżnienia i odznaczenia oraz posiana odznaka honorowa „Zasłużony dla rolnictwa” nadana przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi (**Załącznik nr 9. Lista nagród i wyróżnień**) są tego najlepszym dowodem.

Inne ważne przesłanki uzasadniające przedłużenie umowy dzierżawy

Kluczowe, uzasadniające przedłużenie umowy dzierżawy, mogą być cele pozarolnicze – środowiskowe, kulturowe i społeczne – realizowane w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu dla lokalnej/regionalnej społeczności i gospodarki. Jeśli wyżej wymienione działania są realizowane, powinny zostać opisane we wniosku o przedłużenie umowy dzierżawy.

Przykłady społecznej odpowiedzialności biznesu:

- współpraca z kontrahentami, podwykonawcami, usługodawcami – zaopatrzenie i zbyt;
- opis współpracy z rolnikami: skup płodów, wspólna sprzedaż płodów, wspólne zakupy środków do produkcji;

- doradztwo, wspólne inicjatywy kulturalne na rzecz lokalnej społeczności;
- budowa lokalnych dróg, budowa boisk sportowych, organizacja dożynek, transport młodzieży na imprezy sportowe itp.

Załączniki – pisma popierające, rekomendacje, certyfikaty

Pisma popierające czy certyfikaty dają jasne sygnały osobom decyzyjnym o prawidłowości wywiązywania się przez gospodarstwo rolne ze zobowiązań wynikających z umowy dzierżawy, w tym m.in. prowadzenia racjonalnej gospodarki rolnej na dzierżawionej nieruchomości oraz potencjału dalszego gospodarowania.

W pismach popierających czy rekomendacjach powinny zostać zawarte informacje, które umożliwią identyfikację osoby rekomendującej, a więc imię i nazwisko oraz nazwa podmiotu, który taką rekomendację sporządzi. Należy dodać, że oprócz tych danych w rekomendacjach muszą się znaleźć data jej sporządzenia oraz zakres rekomendacji przedstawianych na przestrzeni ostatnich kilku lat przez rekomendującego z uwzględnieniem silnych stron podmiotu.

Pisma popierające wystosować mogą:

- samorząd gospodarczy reprezentujący interesy rolników, np. izba rolnicza powiatowa/województwa;
- lokalny samorząd, np. wójt, sołtys, radny, burmistrz, prezydent miasta;
- marszałek;
- wojewoda;
- związki pracodawców i przedsiębiorców, związki branżowe, federacje i inne konfederacje oraz zrzeszenia organizacji pracodawców i przedsiębiorców;
- lokalni rolnicy.

JAK NAPISAĆ WNIOSEK O PRZEDŁUŻENIE UMOWY DZIERŻAWY? – ZASADY PISOWNI

W pisaniu wniosku najważniejsze jest, żeby jasno i zrozumiale opisać prośbę lub propozycję i **odpowiednio ją uzasadnić**. Należy właściwie zaadresować wniosek i pamiętać o podaniu najważniejszych informacji.

WSKAZÓWKI

1. Wniosek należy napisać na arkuszu A4 (210 × 297 mm) w formie drukowanej. Prawidłowo sporządzony dokument nie powinien przekroczyć 3–4 stron.

W lewym górnym rogu należy wpisać swoje dane:

- a. w przypadku gospodarstwa rolnego: imię i nazwisko, adres, dane kontaktowe (telefon, e-mail)

PRZYKŁAD

Jan Kowalski
ul. Poczтова 1
Wieś Wielka
tel. kom. 555 444 333
e-mail: jan.kowalski@gmail.com

- b. w przypadku spółki prawa handlowego: imię i nazwisko, stanowisko, nazwę reprezentowanego podmiotu, dane do kontaktu (telefon, e-mail)

PRZYKŁAD

Jan Kowalski
Prezes Zarządu
Gospodarstwa Rolnego RolPol Sp. z o.o.
ul. Poczтова 1
Wieś Wielka
tel. kom. 555 444 333
e-mail: jan.kowalski@rolpol.com

2. W prawym górnym rogu kartki należy wpisać miejscowość i datę (dzień, miesiąc, rok) złożenia wniosku (nie: napisania). Data, która zostanie umieszczona na wniosku, jest bardzo ważna, zwłaszcza gdyby dokument trzeba było złożyć w konkretnym terminie. Często zaleca się umieszczenie daty złożenia wniosku, a nie daty jego sporządzenia.

PRZYKŁAD

Wieś Wielka, 21.04.2021 r.
Wieś Wielka, 21 IV 2021 r.
Wieś Wielka, 21 kwietnia 2021 r.

3. Zachowując niewielki odstęp, po prawej stronie należy wpisać, do kogo skierowany jest wniosek.

PRZYKŁAD

Szanowny Pan
Jan Decyzyjny
Dyrektor Oddziału Terenowego
Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

w Wioskach Wysokich
ul. Górna 1
88-777 Wioski Wysokie

4. Następnie, z lewej strony, należy wpisać właściwy rodzaj redagowanego dokumentu, czyli np.: „Sprawa: wniosek o przedłużenie dzierżawy”. Adresat pisma będzie wiedział, w jakiej sprawie kierujemy do niego wniosek.

5. Poniżej należy potwierdzić treść wniosku. Każdy wniosek powinien się składać z minimum trzech akapitów.

W pierwszym akapicie zaznaczamy, o co prosimy.

PRZYKŁAD

- Zwracam się z uprzejmą prośbą o...
- Zwracam się z prośbą o...
- Uprzejmie proszę o...

Wniosek zawsze powinien być umotywowany. W kolejnym akapicie zwięźle i rzeczowo wyjaśniamy, dlaczego chcemy uzyskać daną rzecz lub dlaczego dana sprawa powinna zakończyć się tak, jak o to prosimy w podaniu.

PRZYKŁAD

- Prośbę swą motywuję tym, że...
- Swoją prośbę uzasadniam następująco...
- W uzasadnieniu mojej prośby chciałabym dodać, że...

W ostatnim akapicie powinno użyć się zwrotu:

PRZYKŁAD

- Uprzejmie proszę o pozytywne rozpatrzenie mojego wniosku.
- Z nadzieją oczekuję na pozytywne rozpatrzenie mojej prośby/ mojego wniosku.
- Żywię nadzieję na pozytywne rozpatrzenie mojej prośby.

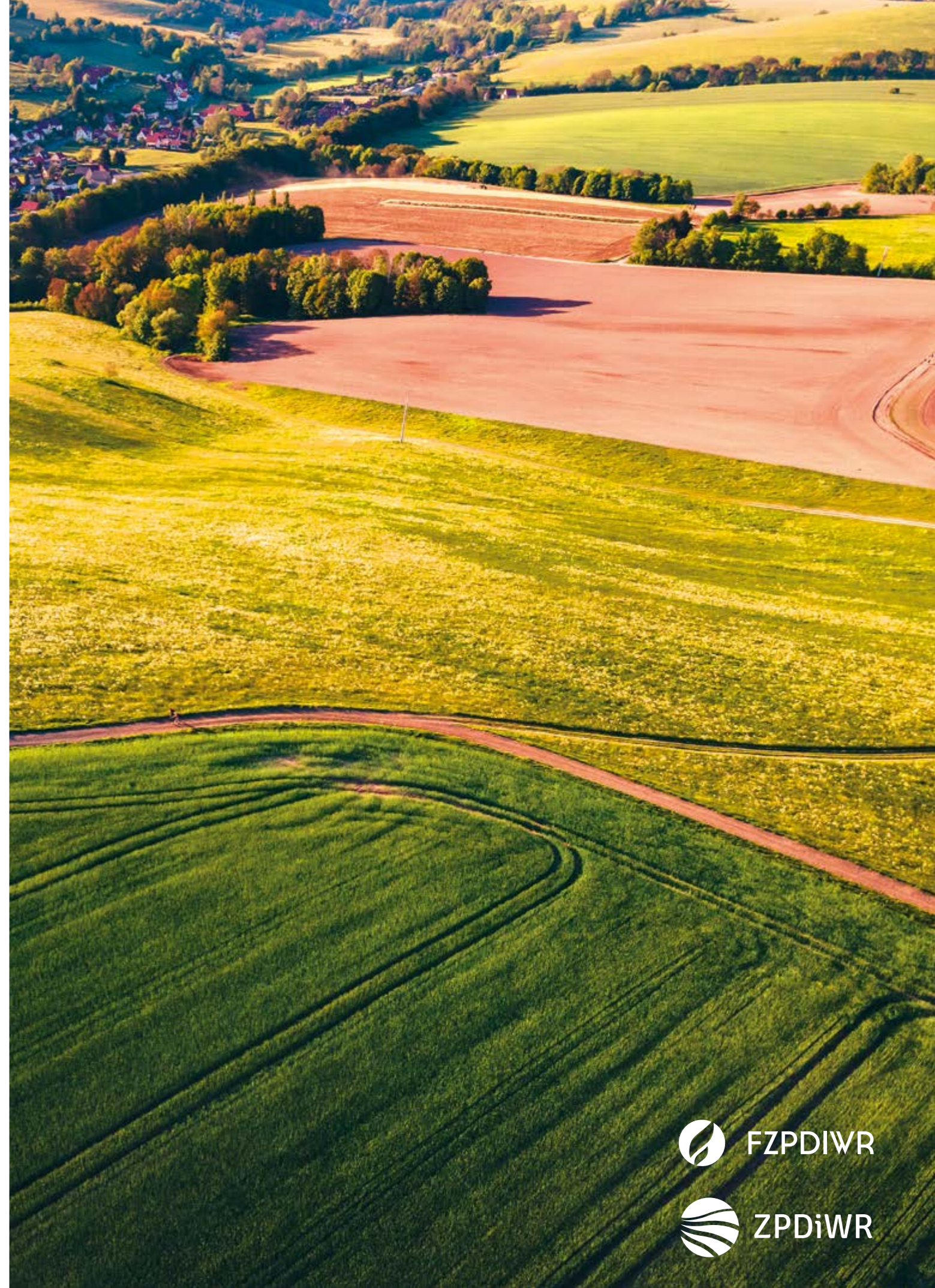
6. Pod treścią, po prawej stronie, należy umieścić zwrot grzecznościowy:

PRZYKŁAD

- Z poważaniem
- Z wyrazami szacunku

a pod nim czytelny, własnoręczny podpis, nawet jeśli treść jest wydrukiem z komputera.

7. Jeżeli do podania zostają dołączone inne dokumenty, to poniżej podpisu - po lewej stronie - należy napisać „Załączniki” i wypisać je w punktach.

WZÓR WNIOSKU – PRZYKŁAD

Wieś Wielka, 21.04.2021 r.

Jan Kowalski
Prezes Zarządu
Gospodarstwa Rolnego Sp. z o.o.
ul. Poczтовая 1
Wieś Wielka
tel. kom. 555 444 333
e-mail: jan.kowalski@gmail.com

Szanowny Pan
Jan Deczyjny
Dyrektor Oddziału Terenowego
Krajowego Ośrodka Wsparcia
Rolnictwa w Wioskach Wysokich

Sprawa: wniosek o przedłużenie trwania dzierżawy

Zwracam się z uprzejmą prośbą o ...
Prośbę swą motywuję tym, że ...
Uprzejmie proszę o pozytywne rozpatrzenie mojego wniosku ...

Z poważaniem

Jan Kowalski

Załączniki:
1. Biznes plan
2. List referencyjny

Jeśli zastanawiasz się, jak opisać majątek gospodarstwa rolnego, inwestycje, zatrudnienie, organizację produkcji, wyniki produkcyjne i ekonomiczne, lub szukasz wsparcia w przygotowaniu i uzasadnieniu samego wniosku – skontaktuj się z naszym biurem!

Zadzwoń pod numer **+48 570 894 894** lub napisz na adres mailowy **info@pracodawcyrolni.pl** i umów się z nami na spotkanie.

Autor, projekt graficzny:

Łukasz Gapa

DTP, druk:

Apra Sp. z o.o.

Źródło informacji:

www.kowr.gov.pl

Zarządzenie nr 105/2020/Z Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w sprawie wykonywania umowy dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z dnia 20 lipca 2020 r.

miesięcznik

KOMPETENTNY DORADCA W PRODUKCJI ROŚLINNEJ

PRENUMERATA

85 zł – roczna
50 zł – półroczna
uczniowie i studenci kierunków rolniczych
66 zł – roczna

miesięcznik

EKSPERT W TECHNICIE ROLNICZEJ

PRENUMERATA

79 zł – roczna
44 zł – półroczna
uczniowie i studenci kierunków rolniczych
60 zł – roczna

dwumiesięcznik

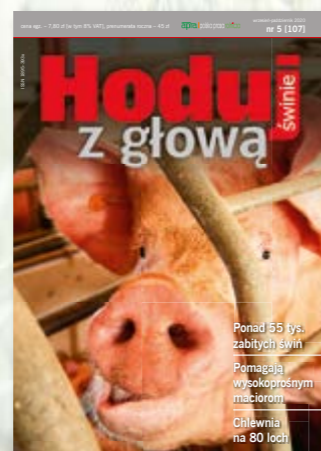

ŻYWIENIE, HIGIENA, ROZRÓD, GENETYKA BYDŁA

PRENUMERATA

69 zł – roczna
45 zł – półroczna
uczniowie i studenci kierunków rolniczych
53 zł – roczna

dwumiesięcznik

ŻYWIENIE, HIGIENA, ROZRÓD, GENETYKA ŚWIŃ

PRENUMERATA

49 zł – roczna
29 zł – półroczna
uczniowie i studenci kierunków rolniczych
41 zł – roczna

miesięcznik

DLA PROWADZĄCYCH WIELKOTOWAROWE GOSPODARSTWA ROLNE

PRENUMERATA

140 zł – roczna
70 zł – półroczna

BEZPŁATNY DODATEK DLA PRENUMERUJĄCYCH CZASOPISMA*

- Nowoczesna Uprawa
- Rolniczy Przegląd Techniczny
- Hoduj z głową bydło
- Hoduj z głową świnię

*dodawany do prenumerat zawartych u wydawcy

wydawca: Agencja Promocji Rolnictwa i Agrobiznesu APRA sp. z o.o.
Mysłęcinek, ul. Bażancia 1, 86-031 Osielsko k. Bydgoszczy
tel./fax 52 584 17 40, prenumerata: tel. 52 584 17 47/57
e-mail: prenumerata@apra.pl, www.apra.pl

1 wybierz czasopismo

2 wpłać na konto odpowiednią kwotę
nr konta: 73 1320 1117 2034 0591 2000 0029

3 otrzymasz wybrany tytuł

*ceny od 1/2021 r.

Poradnik został opracowany przez Związek Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych z siedzibą w Bydgoszczy, ul. Hetmańska 38/611, wpisany do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej i przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy XIII Wydział Gospodarczy KRS pod numerem 0000053078, NIP: 9671080580.

ZPDiWR